

QUESTIONVM SVPER EXODVM

XIII. scit non facturum cui iubetur, ut iustis iudicium cōsequatur. Verba quæ dicit Moyses ad dominū, Quare affixisti populum hunc, & ut quid me misericordiæ quo enim ingraui ad Pharaonem loqui in tuo nomine in hunc populum, nō liberasti populum tuum? Non contumacie verba sunt vel indignationis, sed inquisitionis & orationis. Quod ex his appetet quæ illi dominus respondit, Non enim arguit infidelis.

XV. tatem eius, sed quid sit facturus aperuit. **Sar-**
Exod. 6. cramenti locum esse dubium non est, quod scriptura volens originem Moysi demonstrare, quod eius aetio iam expetebat, a primogenito Iacob, id est, Ruben progenies coepit, inde ad Symeon, inde a Levi, ultra progressa non est, quoniam ex Levi Moyses. Hi autem commemorantur qui iam commemorati fuerant in illis septuaginta quinq[ue] i quibus Israel intravit in Aegyptum: non enim primam neque secundam, sed tertiam tribum, id est, Leuiticam deus esse.

XVI. volunt facer dotalem. Quod Moyses dicit, Ecce ego gracili voce sum, & quomodo exaudiet me Pharaon: non videtur tantum propter magnitudinem populi excusare de vocis gracilitate, verum etiam propter vnum hominem. Mirum si tam gracilis vocis, ut nec ab uno homine posset audiri, An forte regius fastus non eos permettebat de proximo loqui: diciatur autem illi, Ecce dedi te deum Pharaoni, & Aarō

XVII. frater tuus erit tuus Propheta. Notandum Exodi. 7. quod cum ad populum mitteretur, non ei dictum est, Ecce dedi te deum populo, & frater tuus erit tuus Propheta sed frater tuus, inquit, loquetur tibi ad populum. Dictum est etiam, Erit os tuum, & tu illi que ad deum non dictum est, tu illi deus. Pharaoni autem dicitur Moyses datus deus, & secundum analogiam Propheta Moysi Aaron, sed ad Pharaonem. Hic insinuat nobis ea loqui Prophetas dei quæ audiunt ab eo, nihilque aliud esse Prophetam dei, nisi enunciatorem verborum dei hominibus, qui deum vel

XVIII. non possunt vel non merentur audire. **Af-**
fide dieus dicit, Indurabo cor Pharaonis: & velut causam infert cur hoc faciat, Et implebo signa mea & portenta mea in Aegypto: tanquam necessaria fuerit obduratio cordis Pharaonis, ut signa dei multiplicarentur vel implerentur in Aegypto. Utitur ergo deus bene cordibus malis, ad id quod vult ostendere bonis, vel quid facturus est bonis. Et quanvis vniuersitateque cordis in malitia qualitas, id est, quale cor habeat ad malum, suo fiat vitio, quod inolevit in arbitrio voluntatis: & tamen qualitate male vt hic vel illuc moueat, cum siue hic, siue illuc male moueat causas fit quibus animus propellitur: que causa ut existant vel non existant, non est in hominis potestate, sed venient ex occulta prouidentia, iustissima plane & sapientissima, vniuersum quod creavit disponens & administrans dei. Ut ergo tale cor haberet Pharaon quod patientia dei non moueretur ad pietatem, sed potius ad impietatem, vitij proprij fuit: Quod vero facta sunt ea, quibus cor suo vitio tam malignum resisteret iussionibus dei: hoc est enim quod dicitur, Induratum: quia non flexibiliter consentiebat, sed inflexibiliter resistebat: dispensatio fuit diuinæ, qua tali cordi non solum iusta, sed euidenter iusta poena parabatur, qua timentes deum corrigeretur. Proposito quippe lucro, verbi gratia, propter quod homicidium committatur, aliter avarus, aliter pecuniae contemptor mouetur, ille felicit ad facinus perpetrandum, ille ad cauendum: ipsius tamen lucri propositio in alienis illorum non sunt potestate. Ita causæ venient hominibus malis, quæ non sunt quidem in eorum potestate, sed hoc de illis faciunt, quales eos inuenient iam factos proprijs vitij ex prætentâ voluntate. Vide dum sanè est, utrum etiam sic accipi possit, Ego in-

durabo: tanquam diceret, qd durū sit demonstrabo. **K**
Si loquēt' vobis Pharaon dices, Date nobis signum aut portentū, & dices Aaron fratri tuo, Sum virgā & proice illā palam Pharaone & palam seruis eius, & erit draco. Hic certe non ministerio vocis erat opus, cum videbatur velut ex necessitate datus Aarō propter graciitatem vocis Moyssi: sed vurga erat proscienda ut draco fieret. Cur ergo Moyses ipse non fecit, nisi quia ista mediatio ipsius Aaron inter Moysem & Pharaonem aliquius magnæ rei figurari gerit? **XIX.** Etiam hoc notandum est, quod cum signum palam Pharaone fieret, scriptum est, Et proiecit Aaron virgam suam. Si forte dixisset, Projecit virgam: nulla esset quæstio. Quod vero addidit, suā, cum eam Moyses dederit, non frustra forsitan dictum est. An erat utique illa virga communis, ut cuiuslibet eorum diceretur, verum diceretur?

Et absorbit virga Aaron virgas illorum. Si dictū esset, Absorbit draco Aaron virgas illorum: intelligeretur verus draco Aaron phantastica illa figura: non absorbitus, sed virgas. Hoc enim potius absorbere quod erant, non quod esse videbantur, & nō erant. Sed quoniam dixit, Absorbit virga Aaron virgas illorum: draco utique potuit virgas absorbere, non virga. Sed eo nomine appellata res unde veritas, non in quo versa est, quia in id etiam reverfa est: ideo hoc vocari debebat quod principaliter erat.

Quid ergo dicendum est de virgis magorum, vtrī & ipsæ veri dracones factæ fuerant, sed ea ratione virgæ appellatae sunt, quia & virga Aaron: potius videbatur esse quod non erant lucificatione veneficas. Cur ergo ex vtraque parte & virgæ dicuntur & dracones, vt de figuris illis nihil differat loquens modus? Sed demonstrare difficile est quomodo etiam si veri dracones facti sunt e virgis magorum, non fuerint tamen creatores draconum, nec magi, nec angelī mali, quibus ministris illa operabantur. Inlunt enim corporeis rebus per omnia elementa mundi quædam occultæ seminariæ rationes, quib⁹ cum data fuerit opportunitas temporalis atque causa, prorumpunt in species debitas suis modis & figuris. Et sic non dicuntur angeli, qui sta faciunt, animalium creatores, sicut nec agricolæ segetum vel arborum vel quorūcumque in terra gigantum creatores dicendi sunt, quāuis nouerint præbere quasdam visibiles opportunitates & causas, vt illa nascatur. Quod autem isti faciunt visibiliter, hoc angelī inuisibiliter: de⁹ vero solus verus creator est, qui carcas ipsas & rationes seminarias rebus ipsis inseruit. Res breuiter dicta est, quæ si exēplis & copiosa disputatione explicet, ut facilius intelligatur, lōgo ferme opus esset, à quo se ratio nostræ festinationis excusat.

XX. Fecerunt autem similiter & incantatores Aegyptiorum beneficij suis: & induratum est cor Pharaonis, & nō exaudiuit eos, sicut dixit dominus. Cum hec dicuntur, videtur propterea cor Pharaonis induratum fuisse, quia & incantatores Aegyptiorum similia fecerunt. Sed consequentia docebunt quāta fuerit illa obduratio, etiā ēn incantatores deficerent. **XXI.** Fecerunt autem similiter & incantatores Aegyptiorum beneficij suis, Et eduxerunt ranas super terram Aegypti. Queritur vnde, si vbiq[ue] faciuerat. Sed similis quæstio est, vnde & aquā in sanguinem verterunt, si tota aqua Aegypti in sanguinem conuerla iam fuerat. Vnde intelligendū est regionē, vbi filii Israël habitabāt, plagi talibus non fuisti percussam: & inde potuerūt incantatores vel a quam haurire quam in sanguinem verterent, vel alias quas ranas ediceret ad solam demonstrationem magicalis potentiarū: quanquam potuerunt etiam, postea quam illa comprella sunt, facere: sed scriptura cito narrando cōiunxit quod etiā postea fieri potuit.

Et

XXII. Exod. 3.